

Ο Άγιος Νεκτάριος: Πρότυπον εκπαιδευτικού

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτό: e-theologia.blogspot.com

Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

α) Ο ρόλος της παιδείας στην πρόοδο και την ανάπτυξη μιας κοινωνίας είναι αναντίρρητος σε κάθε εποχή.

Με αφορμή την τελευταία πολιτισμική, πνευματική, ηθική, κοινωνική και οικονομική κρίση που διέρχεται η χώρα, πολλοί σχολιαστές θεωρούν ότι μεταξύ άλλων αυτή οφείλεται και στην «έλλειψη παιδείας». Δεν διευκρινίζεται όμως τι ακριβώς εννοείται με τη φράση αυτή. Υπάρχει έλλειψη σχολείων; Δεν αρκούν οι εκπαιδευτικοί; Μήπως δεν είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι; Μήπως πάσχει συνολικά ο προσανατολισμός και η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος και δεν διατίθενται αρκετοί πόροι γι' αυτό;

β) Τα ερωτήματα αυτά προσλαμβάνουν άλλη διάσταση αν σκεφθεί κάποιος πώς μάθαιναν γράμματα οι άνθρωποι σε προγενέστερες αλλά όχι μακρινές εποχές.

Μελετώντας τη νεότερη ιστορία δεν μπορεί να μη θαυμάσει κάποιος τη φιλομάθεια, τη συνέπεια, τον ζήλο, την ικανότητα, τον ενθουσιασμό, «την ασκητική της παιδείας», αλλά και τα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού έργου ενός άξιου τέκνου της Εκκλησίας, του Αγίου Νεκταρίου (1846-1920), που τιμάται στις 9 Νοεμβρίου.

γ) Η σύντομη σκιαγράφηση πτυχών της ζωής του μπορεί να βοηθήσει τον καθένα να κάνει τις αναγωγές του και έμμεσα να δώσει κάποιες απαντήσεις στα αρχικά ερωτήματα. Είναι χαρακτηριστικό ότι από μικρή ηλικία ο Αναστάσιος Κεφαλάς (κοσμικό όνομα του αγίου) διδασκόταν από τη μητέρα του και αποστήθιζε εκκλησιαστικά κείμενα. Μάλιστα, ό,τι γνώριζε, επιθυμούσε να το διδάσκει και στους άλλους. Είναι γνωστό ότι εκείνη την εποχή κυριαρχούσε η λεγόμενη «αλληλοδιδασκτική μέθοδος», την οποία προφανώς έμαθε στην πατρίδα του, τη Σηλυβρία της Ανατολικής Θράκης.

δ) Όταν ο νεαρός Αναστάσιος βρέθηκε για βιοποριστικούς λόγους στην Κωνσταντινούπολη, φρόντιζε να διδάσκονται και άλλοι τα «σοφά και ωφέλιμα». Εκεί, λόγω έλλειψης χαρτιού και χρημάτων, χρησιμοποιούσε ως δημοσιογραφικά φύλλα τα «καπνোসακίδια των εν Κωνσταντινουπόλει καπνοπωλών», για να γράφει ρητά, γνωμικά και αποφθέγματα. Έτσι έδιδε την ευκαιρία σε όσους ήθελαν να τα διαβάζουν και να μορφώνονται. Η συλλογή αυτή εκδόθηκε αργότερα συμπληρωμένη με τίτλο: «Ιερών και φιλοσοφικών λογίων θησαύρισμα».

ε) Όμως, ο άγιος δεν ενδιαφερόταν μόνο να μεταδίδει τις γνώσεις στους άλλους, αλλά φρόντιζε κι ο ίδιος να μορφώνεται διαρκώς. Καταρχήν μαθητεύει στο Ελληνικό Σχολείο του Μετοχίου του Παναγίου Τάφου στο Φανάρι. Στη συνέχεια υπηρετεί ως δάσκαλος στη Χίο και, αφού χειροτονείται διάκονος, αφήνει τη διδασκαλία και σπουδάζει στο ονομαστό γυμνάσιο Χίου. Την τελευταία τάξη του λυκείου παρακολουθεί στο Βαρβάκειο Λύκειο Αθηνών και ακολούθως εγγράφεται στη Θεολογική σχολή, από όπου αποφοιτεί το 1885.

στ) Η προαγωγή του σε επίσκοπο Πενταπόλεως του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και η κατά Θεόν πολιτεία του, η αγάπη του για το λαό και η αφοσίωσή του στο πνευματικό, συγγραφικό και κοινωνικό του έργο, γεννούν το φθόνο και τη ζηλοτυπία. Αναχωρεί από το Κάιρο και υπηρετεί ως διδάσκαλος του θείου λόγου στην Αθήνα, την Εύβοια και αλλού, ενώ από το 1894 μέχρι το 1908 διεύθυνε τη Ριζάρειο Σχολή. Εδώ θα αναδειχθούν οι αρετές ενός άριστου εκπαιδευτικού και τίμιου εκκλησιαστικού ανδρός.

ζ) Η επιτυχία του εκπαιδευτικού και ποιμαντικού έργου του Αγίου Νεκταρίου στηριζόταν στην αγία βιωτή του, η οποία εμπνεόταν από τη θυσιαστική αγάπη, την ταπεινοφροσύνη και το παράδειγμα του Χριστού. Στη ζωή του αγίου συναντούμε: παιδική ακακία και κρυστάλλινο ήθος, διαρκή μαθητεία στην αρχαία ελληνική και χριστιανική παράδοση, αγάπη στον μαθητή, πόθο μετάδοσης

αφομοιωμένων γνώσεων, έλλειψη ωραρίου, και κυρίως παράδειγμα προς μίμηση. Όπως γράφει ο Ηλ. Λιαμής, ο Άγιος Νεκτάριος έλεγε: «Δεν υπήρξε διακόνημα, ακόμη και -ας την πούμε- ‘ανάρμοστη’ για τη θέση μου χειρωνακτική εργασία, που να υπέδειξα σε μεγάλο ή μικρό, πριν με δει να καταπιάνομαι πρώτος εγώ. Πολλές μεθόδους είχα δοκιμάσει, τίποτα όμως δεν βρήκα πιο αποτελεσματικό από το παράδειγμα»!

Πηγή: makthes.gr